

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานต่างประเทศ

กรรมการจัดหางานได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ รส ๐๓๐๘/๖๙๐๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดทำโครงการ “อุ่นใจเมื่อใกล้บ้าน” โดยจัดทำเป็นโฆษณาและภาพยนตร์ออกอากาศเผยแพร่ทาง สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ โดยขอใช้เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานใน ต่างประเทศ จำนวน ๒ ล้านบาท และโครงการ “เพื่อแรงงานไทยในต่างแดน” โดยจัดทำเป็นรายการ โทรทัศน์ชื่อ “คนไทย...วาไรตี้” ซึ่งมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์รวมทั้งให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีโลกบอลลูนเวิร์ด โดยขอใช้เงินกองทุนฯ จำนวน ๒ ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศพิจารณาแล้วมีมติให้ใช้จ่าย เงินกองทุนฯ เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวได้ตามข้อ ๑๖ (๖) ของระเบียบกระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานใน ต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ยับยั้งการใช้ เงินกองทุนฯ ในการดำเนินโครงสร้างดังกล่าว โดยเห็นว่าการที่จะนำเงินสงเคราะห์คนงานที่ไปทำงาน ในต่างประเทศไปใช้ควรหาความหมายของคำว่า “สงเคราะห์” ให้ชัดเจน

กรรมการจัดหางานจึงขอให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานใน ต่างประเทศพิจารณาใหม่ ซึ่งคณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ความเห็นแรก เห็นว่า การสงเคราะห์นอกจากเป็นการให้สิ่งของแล้วยังหมายรวมถึง การให้การศึกษา การให้คำปรึกษาแนะนำ และการให้ความช่วยเหลือทางด้านจิตใจด้วย ดังนั้น หาก เป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์แก่คนหางานก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ เนื้อหาสารของโครงการต้องมีความ ชัดเจนในเรื่องกลุ่มเป้าหมายและความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้เข้าลักษณะตาม ข้อ ๑๖ (๖) ของระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่าย เงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

ความเห็นที่สอง เห็นว่า การสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางาน และคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครอง คนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ มีระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการ บริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๑๕๖๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รองรับการใช้จ่ายเงินในข้อ ๑๖ โดยกำหนดไว้ชัดเจนว่าให้ใช้จ่ายเงินได้ในกรณีใด จึงเป็นการกำหนดกรอบวิธีการใช้จ่ายเงินไว้ในรายละเอียด ดังนั้น การใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ จึงต้องอยู่ในกรอบมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ และระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ หากจะทำการใดนอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนดไว้ก็สามารถใช้ระเบียบดังกล่าวใน ข้อ ๑๖ (๖) ได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาด้วยว่าเป็นเรื่องจำเป็นและเร่งด่วนหรือไม่ และอยู่ในกรอบของมาตรา ๕๓ หรือไม่

จากข้อเท็จจริงข้างต้น กรมการจัดหางาน จึงขอหารือว่า

๑. การดำเนินโครงการ “อุ่นใจเมื่อใกล้บ้าน” และโครงการ “เพื่อแรงงานไทยในต่างแดน” ที่เป็นการจัดทำโฆษณา ภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ โดยมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ เป็นการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือไม่

๒. การสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ หมายถึงการสงเคราะห์ทางด้านจิตใจด้วยหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือนี้และได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (กรมการจัดหางาน) แล้ว เห็นว่าปัญหาตามข้อหารือข้างต้นมีประเด็นพิจารณาว่าโครงการ “อุ่นใจเมื่อใกล้บ้าน” และโครงการ “เพื่อแรงงานไทยในต่างแดน” เป็นการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือไม่ และการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ หมายถึงการสงเคราะห์ทางด้านจิตใจด้วยหรือไม่ เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘ ซึ่ง

^๑ มาตรา ๕๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมการจัดหางานเรียกว่ากองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานต่างประเทศ เพื่อใช้จ่ายในกิจการตามมาตรา ๕๓ โดยประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินอื่นดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) เงินที่ผู้รับอนุญาตจัดหางานเพื่อไปทำงานในต่างประเทศ นายจ้างหรือคนหางานส่งเข้ากองทุนตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ดอกผลของกองทุน
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ ในกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม และกิจการที่จะใช้จ่ายจากเงินกองทุนได้ต้องเป็นกิจการตามมาตรา ๕๓^๒ ทั้งนี้ตามมาตรา ๕๓ ได้บัญญัติให้กิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุน ได้แก่กิจการตาม (๑) จัดการให้คนหางานซึ่งถูกทอดทิ้งอยู่ในต่างประเทศได้เดินทางกลับประเทศไทย (๒) ให้การสงเคราะห์แก่คนหางานซึ่งไปหรือจะไปทำงานในต่างประเทศหรือทนายทโดยธรรมของบุคคลดังกล่าว และ (๓) การคัดเลือกและทดสอบฝีมือและการฝึกอบรมคนหางานก่อนจะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๕๓ ออกระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในข้อ ๕^๓ ของระเบียบดังกล่าวได้กำหนดรายละเอียดของค่าใช้จ่ายที่จะจ่าย

(๕) หลักประกันที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๓๔

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้

แผ่นดิน

การบริหารกองทุนและการควบคุมการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

^๒ มาตรา ๕๓ กิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนได้นั้น ได้แก่กิจการดังต่อไปนี้

(๑) จัดการให้คนหางานซึ่งถูกทอดทิ้งอยู่ในต่างประเทศได้เดินทางกลับประเทศไทย

(๒) ให้การสงเคราะห์แก่คนหางานซึ่งไปหรือจะไปทำงานในต่างประเทศหรือทนายทโดยธรรมของ

บุคคลดังกล่าว

(๓) การคัดเลือกและทดสอบฝีมือและการฝึกอบรมคนหางานก่อนจะเดินทางไปทำงานใน

ต่างประเทศ

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

^๓ ข้อ ๕ ให้จ่ายเงินจากกองทุนแก่สมาชิกกองทุนในกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการให้สมาชิกกองทุนซึ่งถูกทอดทิ้งอยู่ในต่างประเทศได้เดินทางกลับประเทศไทยจนถึงภูมิลำเนา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายดังนี้

(ก) ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็น

(ข) ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการจัดการให้สมาชิกกองทุนเดินทางกลับประเทศไทยจนถึงภูมิลำเนา ในกรณีที่ยังประมาณของทางราชการไม่เพียงพอให้นักกฎหมายว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการมาใช้โดยอนุโลม

(ค) ค่าชดเชยค่าใช้จ่ายแก่ผู้รับอนุญาตจัดงานที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๔

(๒) ให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนที่ประสบปัญหา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายและหรือเงินสงเคราะห์ดังนี้

จากเงินกองทุน ซึ่งเป็นเงินที่จ่ายให้แก่สมาชิกกองทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ ทั้งสามกรณีแล้ว ในกรณีการสงเคราะห์คนหางานซึ่งไปหรือจะไปทำงานในต่างประเทศ หรือตายาทโดยธรรมตามมาตรา ๕๓ (๒) นั้น ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดการจ่ายเงินจากกองทุนไว้ ในข้อ ๕ (๒) (๓) และ (๔)^๔ เพื่อเป็นการให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนที่ประสบ

(ก) ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นระหว่างที่อยู่ในต่างประเทศ ในกรณีที่สมาชิกกองทุนประสบปัญหาในต่างประเทศ ได้แก่ รอคอยเข้าทำงานใหม่ รอคอยส่งกลับประเทศไทย รอคอยดำเนินคดีหรือกรณีอื่นในลักษณะเดียวกัน

(ข) เงินสงเคราะห์เป็นค่ารักษาพยาบาลในกรณีที่สมาชิกกองทุนประสบอันตรายอุบัติเหตุหรือประสบอันตรายก่อนไปทำงานในต่างประเทศ

(ค) เงินสงเคราะห์ในกรณีที่สมาชิกกองทุนประสบอันตรายจนพิการหรือทุพพลภาพ ไม่ว่าเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายจนพิการหรือทุพพลภาพจะเกิดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศ

(ง) เงินสงเคราะห์ในกรณีที่สมาชิกกองทุนที่ต้องเดินทางกลับประเทศไทยก่อนสิ้นสุดสัญญาจ้างครั้งแรกเนื่องจากผลการตรวจสุขภาพจากสถานพยาบาลของประเทศนั้น พบว่าสมาชิกกองทุนเป็นโรคที่ตามข้อบังคับของทางการของประเทศนั้นห้ามมิให้ทำงานในประเทศต่อไป

(จ) ค่าเช่าสถานที่ ค่าสาธารณูปโภค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมทั้งค่าภาษีเท่าที่จำเป็น ในการจัดการและการบริการที่พักฉุกเฉินในต่างประเทศ

(ฉ) ค่าจ้างทนายความเพื่อต่อสู้คดีในกรณีที่สมาชิกกองทุนถูกดำเนินคดีอาญาในความผิดซึ่งมิใช่เกิดจากการกระทำโดยเจตนาในต่างประเทศ

(๓) ให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุน โดยให้กู้ยืมเงินเป็นค่าบริการและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางไปทำงานต่างประเทศตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(๔) ให้การสงเคราะห์ในการจัดการศพ และหรือเงินช่วยเหลือแก่ทายาทของสมาชิกกองทุนซึ่งถึงแก่กรรมในต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) ค่าใช้จ่ายในการจัดการศพในต่างประเทศ หรือค่าใช้จ่ายในการนำศพกลับภูมิลำเนาในกรณีที่ไม้อาจเรียกร้องจากนายจ้างหรือผู้เกี่ยวข้องได้

(ข) เงินสงเคราะห์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ทายาทโดยธรรมของสมาชิกกองทุนซึ่งถึงแก่กรรมในต่างประเทศ

(๕) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการคัดเลือก การทดสอบฝีมือ และการฝึกอบรมคนหางานก่อนจะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายดังนี้

(ก) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ ค่าจ้าง ค่าตอบแทนลูกจ้างชั่วคราว ค่าวิทยากร และค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการคัดเลือกและฝึกอบรมคนหางานก่อนจะเดินทางไปทำงานต่างประเทศ

(ข) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุที่ใช้ในการทดสอบฝีมือคนหางานซึ่งจะไปทำงานในต่างประเทศ ในกรณีที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบฝีมือไม่มีงบประมาณจัดซื้อในขณะนั้น

(๖) ภายใต้บังคับมาตรา ๕๓ ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หากมีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนเพื่อให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนได้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ปัญหาเป็นค่าใช้จ่ายหรือเงินสงเคราะห์ ประกอบด้วยค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ในกรณีที่สมาชิกกองทุนประสบปัญหาในต่างประเทศ เช่น รอการเข้าทำงานใหม่ หรือรอการส่งกลับประเทศ เงินสงเคราะห์เป็นค่ารักษาพยาบาลกรณีที่สมาชิกกองทุนประสบอุบัติเหตุหรืออันตรายก่อนไปทำงานในต่างประเทศ เงินสงเคราะห์กรณีที่สมาชิกกองทุนประสบอันตรายจนพิการหรือทุพพลภาพไม่ว่าอันตรายเกิดขึ้นในประเทศหรือต่างประเทศ เงินสงเคราะห์กรณีที่สมาชิกกองทุนต้องเดินทางกลับประเทศไทยก่อนสิ้นสุดสัญญาจ้างครั้งแรก เนื่องจากผลการตรวจสุขภาพ ค่าเช่าสถานที่ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการจัดหาที่พักฉุกเฉิน ค่าจ้างทนายความเมื่อสมาชิกกองทุนถูกดำเนินคดีอาญาการจ่ายเงินให้เป็นเงินสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนกู้ยืมเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริการและค่าใช้จ่ายเพื่อเดินทางไปต่างประเทศ การจ่ายเงินสงเคราะห์ในการจัดการศพ ค่าใช้จ่ายในการคัดเลือก การทดสอบฝีมือและฝึกอบรมคนงานก่อนจะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ โดยเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าวัสดุ อุปกรณ์ ค่าจ้าง ค่าตอบแทนลูกจ้างชั่วคราว จะเห็นได้ว่าการให้การสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ (๒) รัฐมนตรีได้วางระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดการช่วยเหลือไว้ และการจ่ายเงินสงเคราะห์โดยมีรายละเอียดของกิจการแต่ละกรณีที่ปัญหากระทบหรือที่เกิดขึ้นโดยตรงแก่คนหางานที่เป็นสมาชิกกองทุนไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น กิจการในการช่วยเหลือหรือการให้การสงเคราะห์หรือการให้เงินสงเคราะห์แก่คนหางาน ตามมาตรา ๕๓ จึงมีขอบเขตจำกัดอยู่เพียงภายในระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้เท่านั้น

สำหรับกรณีที่ให้อธิบดีกรมการจัดหางานมีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนในกิจการอื่นใดที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ ๕ (๖)^๔ โดยกิจการอื่นใดในระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ย่อมหมายถึงกิจการอื่นใดที่มีลักษณะหรือเกี่ยวข้องกับกิจการที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๕ (๑) ถึง (๕) ทั้งต้องเป็นกิจการอื่นใดที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุนด้วย จึงจะเป็นกิจการตามวัตถุประสงค์หรือขอบเขตของมาตรา ๕๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางานที่ให้อธิบดีกรมการจัดหางานมีอำนาจสั่งจ่ายเงินตามข้อ ๕ (๖) ได้ กรณีตามข้อหาหรือนี้เป็นเรื่องของการขอใช้เงินกองทุนไปจัดทำโครงการ “อุ่นใจเมื่อไกลบ้าน” กับโครงการ “เพื่อแรงงานไทยในต่างแดน” โดยจัดทำเป็นโฆษณา ภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ ออกอากาศเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อช่วยเหลือคนหางานในต่างประเทศทางด้านจิตใจ เห็นว่า โครงการและการ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

ดำเนินการดังกล่าวเป็นโครงการและการดำเนินการที่เผยแพร่ไปยังประชาชนทั่วไปมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์โดยตรงต่อสมาชิกกองทุนหรือคนหางานซึ่งไปหรือจะไปทำงานในต่างประเทศ หรือทนาย โดยธรรมชาติของบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด จึงเป็นกิจการที่อยู่นอกเหนือจากวัตถุประสงค์หรือขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน และระเบียบว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่รัฐมนตรีได้กำหนดไว้ ดังนั้น การดำเนินกิจการทั้งสองโครงการจึงไม่เป็นการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน ทั้งไม่ปรากฏว่าเป็นกิจการที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องให้การสงเคราะห์แก่สมาชิกกองทุน อธิบดีกรมการจัดหางานจึงไม่มีอำนาจสั่งจ่ายเงินกองทุนในเรื่องนี้ ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๕ (๖) แต่อย่างใดด้วย

สำหรับประเด็นการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ หมายถึงการสงเคราะห์ทางด้านจิตใจ ด้วยหรือไม่ นั้น เห็นว่า การสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ แห่งกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน และที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ว่าด้วยกิจการที่จะใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกิจการที่มุ่งช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ด้านจิตใจที่แท้จริงแก่คนหางานที่ไปทำงานในต่างประเทศเพื่อให้มีกำลังใจและกำลังใจในการทำงานอยู่แล้ว และดังได้วินิจฉัยมาแล้วว่าการดำเนินการทั้งสองโครงการไม่เป็นการสงเคราะห์ตามมาตรา ๕๓ จึงไม่จำต้องวินิจฉัยต่อไปว่าการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวเป็นการสงเคราะห์ทางด้านจิตใจหรือไม่

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๕